

Motion till riksdagen 2011/12: MJ324

av **Inger Fredriksson (C)**

Ökning av kunskaperna om Allemansrätten

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Naturvårdsverket ska få i uppdrag att lägga upp en plan för hur allmänhetens kunskaper om allemansrätten ska öka.

Motivering

Det är inte bara svenska krusbär som gör Sverige unikt. Lika unik är den svenska allemansrätten, som gör att vi alla har tillgång till naturen och kan plocka av dess grödor utan att skövla. Vi kan röra oss fritt i nästan alla miljöer, om vi inte är för nära hus eller traskar in i växande grödor. Allemansrätten ger oerhörda friheter. Som de flesta rättigheter bygger dock friheten på ett ansvar. Så länge vi är beredda att ta ansvar för vad vi gör och inte överträder begränsningarna kan vi behålla vår frihet. I grunden är det inte svårt alls, om man vet var gränserna går.

För den som inte har växt upp med allemansrätten kan den nog tyckas verkligt märklig. Varför får man plocka blommor i skogen, men inte i en park? Eller vad är det för skillnad på äpplen från en trädgård och äpplen från en vildapel? Båda kan ju vara goda. Vad är växande gröda? Är det en gräsmatta eller en vall för hö- eller ensilageskörd? Är det en åker där det växer spannmål? Är det en granplantering eller en skog?

När kunskaperna minskar om hur allemansrätten ska tolkas, ligger det nära för lagstiftaren att gå in med regelboken. Det är givetvis tråkigt med inskränkningar av de friheter som vi tagit för givna. Överutnyttjande av friheter måste dock begränsas. Naturvårdsverket har fått i uppdrag av miljöminister Andreas Carlgren (C) att precisera var gränserna ska gå. Det handlar framförallt om att stävja tilltaget att tänja allemansrätten till dess yttersta gränser genom att använda allemansrätten kommersiellt. Det kan handla om olika

Fel! Okänt namn på

former av turism, exempelvis ridning, kanotning, forsränning och liknande, och om bärplockning i stor skala. Markägarna har hittills inte haft någon laglig möjlighet att få ersättning för de skador som uppstår, då deras mark används systematiskt och kommersiellt av andra. Markägarna har varit hänvisade till frivilliga avtal om ersättning. Å andra sidan har enskilda kunnat stängas ute, när privata markägare satt upp stängsel eller bommar för att försvåra tillträde.

Allemansrätten måste kunna balansera rättigheterna och skyldigheterna. Friheterna får inte tas på någon annans bekostnad. Grundinriktningen måste vara att skydda naturen från att överutnyttjas. Detta stärker äganderätten samtidigt som viktiga biotoper och naturvärden skyddas för framtiden. Det kan vara tvunget att göra vissa inskränkningar för att på lång sikt bevara den rättighet som de flesta av oss tar för given. Det kommer dock inte att räcka enbart med ny lagstiftning.

Om allemansrätten ska leva vidare in i framtiden, så måste kunskaperna om den öka. De allra flesta måste veta vad som är tillåtet och vad som inte är det. Naturvårdsverket bör därför även få i uppdrag att presentera en plan för hur allmänheten ska få kunskaper om de rättigheter och skyldigheter som allemansrätten innebär och den enorma tillgång som det faktiskt är att relativt fritt kunna vistas i skog och mark och ta vara på vad naturen ger. Om inte den kunskapen hålls levande hotas rätten. Allemansrätten är nämligen inte för allom given.

Stockholm den 3 oktober 2011

Inger Fredriksson (C)